

УДК 528.94:912.44

**КАРТОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Ковальчук І.П., доктор геогр. наук, професор, завідувач кафедри
геодезії та картографії НУБіП України

Ковальчук А.І., доктор філософії в галузі знань 10 Природничі науки за
спеціальністю 106 «Географія», військовослужбовець.

Актуальність теми. Проведення в Україні адміністративно-територіальної реформи з утворенням 1469 територіальних громад (ТГ) дало поштовх створенню цифрового Атласу адміністративно-територіального устрою України [1], створенню геоінформаційно-картографічного функціонування ТГ у вигляді геопорталів. А компанія «Бломінфо-Юкрейн» впроваджує цифрові системи обліку активів громад [2]. На геопорталі Національної інфраструктури геопросторових даних «заресструвалося 732 територіальні громади. Серед топ-5 областей — Вінницька, Одеська, Закарпатська, Полтавська, Житомирська» [3]. Водночас існує потреба в обговоренні питання структури створюваного різними фахівцями картографічного забезпечення функціонування ТГ, моніторингу їх стану, управління природокористуванням. Ми робили таку спробу раніше [4], однак з плином часу виникла потреба ще раз повернутися до цього питання.

Результати досліджень. Пропонуємо наступну структуру картографічного забезпечення, створення якого дозволить всесторонньо забезпечити вимоги менеджменту функціонування територіальної громади.

Блок 1. Загальна інформація про об'єднану територіальну громаду: 1.1 карти меж об'єднаної територіальної громади (на космічному знімку; на фоні області, району, сусідніх ТГ); 1.2 карта адміністративного поділу об'єднаної територіальної громади (межі громади; межі поселень, які входять у громаду; землі та об'єкти різного цільового призначення, розташовані на території громади); 1.3 топографічна карта М 1:10 000; 1.4 цифрова карта рельєфу об'єднаної територіальної громади; 1.5 карта забудованих територій і присадибних земель громади; 1.6 карта дорожньої інфраструктури громади; 1.7 карта об'єктів інженерного облаштування, управлінської, соціально-культурної, медичної, навчальної, сакральної, рекреаційної інфраструктури громади; 1.8 карта населення та його розміщення по території громади: 1.8.1 карта чисельності населення громади та його просторового розміщення по поселеннях; 1.8.2 карта густоти населення на території громади; 1.8.3 карти статевого і вікового складу населення громади; 1.8.4 карта середнього доходу на одну особу в різних частинах (поселеннях) громади; 1.8.5 Карта безробіття населення громади; 1.9 карта розміщення сільськогосподарських угідь громади; 1.9.1 карта розміщення ріллі; 1.9.2 карта розміщення садів та ягідників; 1.9.3 карта розміщення сіножатей, пасовищ; 1.9.4 карта розміщення перелогів; 1.10 карта розміщення земель іншого цільового призначення: 1.10.1 карта земель житлової та громадської забудови; карта розміщення господарських об'єктів на території ОТГ; 1.10.2 карта земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення; 1.10.3 карта земель оздоровчого призначення; 1.10.4 карта земель рекреаційного призначення; 1.10.5 карта земель історико-культурного призначення; 1.10.6 карта земель лісгосподарського призначення; 1.10.7 карта

земель водного фонду; 1.10.8 карта земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та ін. призначення; 1.10.9 карта земель запасу, резервного фонду та загального користування.

Блок 2. Аналітична інформація про об'єднану територіальну громаду: 2.1 актуальні космічні знімки території громади на різні періоди року (весна, літо, осінь, зима) і різні роки; 2.2 карти інвентаризації земель різного цільового призначення: 2.2.1 карти існуючого використання земель різного цільового призначення; 2.2.2 карти порушень цільового використання земель громади; 2.2.3 карти рекомендацій щодо способів усунення нецільового використання земель; 2.3 карти агрохімічного та агрофізичного стану земель сільськогосподарського призначення (за результатами агрохімічного обстеження ґрунтів): 2.3.1 карта ґрунтів об'єднаної територіальної громади; 2.3.2 карта вмісту гумусу та його запасів; 2.3.2 карти вмісту у ґрунті інших поживних речовин (N, P, K та ін. елементів); 2.3.3 карта забруднення ґрунтів (хімічного, біотичного, механічного); 2.3.4 карта гранулометричного складу ґрунтів; 2.3.5 карта ураження ґрунтового покриву ерозійними та іншими видами екзогенних процесів; 2.4 карти лісів ОТГ: 2.4.1 карти розташування лісових масивів; 2.4.2 карти вікової структури лісових насаджень; 2.4.3 карти бонітетної оцінки лісів та запасів деревини; 2.4.4 карти потенційних запасів недеревної сировини лісів; 2.4.5 карти ураження лісів хворобами і шкідниками, іншими несприятливими процесами; 2.4.6 карти виявлених незаконних вирубок лісу; 2.5 карти водних об'єктів ОТГ: 2.5.1 гідрографічна карта; 2.5.2 карта запасів поверхневих вод; 2.5.3 карта запасів підземних вод; 2.5.4 карта використання водних ресурсів; 2.5.5 карта паводкової небезпеки; 2.5.6 карта екологічного стану водних об'єктів; 2.6 карти мінерально-сировинних ресурсів на території громади; 2.6.1 карта розташування родовищ мінерально-сировинних ресурсів; 2.6.2 карта запасів сировини в розвіданих родовищах; 2.6.3 карта існуючого стану використання родовищ; 2.6.4 карта місць незаконного видобутку корисних копалин; 2.6.5 карта екологічних наслідків видобування корисних копалин / будівельних матеріалів; 2.7 карта звалищ побутових відходів на території ОТГ: 2.7.1 карта санкціонованих звалищ і могильників; 2.7.2 карта несанкціонованих звалищ і могильників.

Блок 3. Соціально-економічна інформація про територіальну громаду: 3.1 соціальний статус населення громади; 3.2 соціальна інфраструктура територіальної громади (школа, будинок побутових послуг, будинок культури, поштове відділення та ін.); 3.3 лікувально-оздоровча інфраструктура ТГ (аптека, фельдшерський пункт, лікарня); 3.4 рекреаційна, туристична і природоохоронна інфраструктура ТГ; 3.5 економічна інфраструктура громади: 3.5.1 фермерські господарства (землеробської, тваринницької, садівничої, рибницької

спеціалізації); 3.5.2 ФОП різної спеціалізації; 3.5.3 підприємства сфери аграрного, екологічного туризму; 3.5.4 підприємства інших галузей господарства.

Блок 4. Перспективи розвитку об'єднаної територіальної громади: 4.1 Генеральний план (існуючий, перспективний) розвитку громади; 4.2 Плани і Схеми перспективного господарського розвитку громади; 4.3 інноваційні проекти та перспективи інвестицій в їх реалізацію; 4.4 ініціативи громадян та громадських організацій ТГ; 4.5 проекти рекультивації порушених земель ТГ; 4.6 проекти озеленення території громади; 4.7 проекти створення водоохоронних зон і прибережних захисних смуг; 4.8 проекти відтворення родючості деградованих земель та відновлення водності малих річок та ін.

Висновки. Створення цих електронних картографічних моделей дозволить: сформувати і підтримувати геоінформаційну базу об'єктів ТГ; оперативно отримувати актуальну інформацію про наявні в ТГ об'єкти і ресурси, здійснювати аналіз їх стану і використання, ефективності ведення господарства; вести моніторинг функціонування громади; запроваджувати систему електронного документообігу; організувати за допомогою web-засобів робочі місця; зменшувати витрати ресурсів; сприяти інвестиціям у розвиток ТГ; зменшувати ризики екстремальних процесів, управляти функціонуванням ТГ.

Список використаних джерел

1. Павло Остапенко, Роман Перхалюк, Олександр Бончковський, Станіслав Остапенко. Атлас адміністративно-територіального устрою України / За загальною редакцією Остапенка П. Видання друге, доповнене. Київ, 2021. 441 с.
2. На порталі геопросторових даних зареєструвались більше 730 громад
<https://agroportal.ua/news/ukraine/na-portali-geoprostorovih-danih-zareyestruvalis-bilshe-730-gromad>
3. Синяк Д. Як знати про свою громаду все завдяки електронним картам?
<https://decentralization.ua/news/11267>
4. Ковальчук І. Геоінформаційно-картографічне забезпечення функціонування об'єднаних територіальних громад / І. Ковальчук, А. Ковальчук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія. 2019. № 2. С. 4-12. Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.19.3.1>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ЗМІНИ КЛІМАТУ"**

**7 - 8 березня 2024 р.
м. Київ, Україна**

УДК 332.3:528.4:551.583 «364» «366»

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землевпорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 19 квітня 2024 року

Рецензенти:

Євсюков Т.О. – доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. – доктор економічних наук, доцент;

Мединська Н.В. – доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату (GEOPOINT - 2024). Збірка наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Київ, 7-10 березня 2024 р.) / За науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2024. 223 с.

У збірці наукових праць подаються результати досліджень, присвячених ролі землевпорядкування і топографо-геодезичних та картографічних вишукувань у вирішенні проблем відбудови пошкоджених і зруйнованих російськими військами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних, енергетичних, водогосподарських та промислових споруд, природозаповідних, історико-культурних та інших складових навколишнього середовища України. Також висвітлюються питання, пов'язані з дослідженням впливу змін клімату на стан і використання земельних та водних ресурсів.

Для фахівців у сфері геодезії, картографії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Відповідальний за макетування і друк: доц. **Бутенко Є.В.**

I

S

B

N

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024